TYT

Sınıflandırılmış PARAGRAF Soru Bankası

Video Çözüm

Başarının Anahtarı
ÖZDEBİR YAYINLARI

© Her hakkı saklı olup ÖZDEBİR YAYINLARI'na aittir.
Bu kitaptaki açıklamalar, örnekler, alıştırmalar, test soruları, şekiller ve şemalar basılıp yayınlanamaz.

BASIM YERİ
Ertem Basım Yayım Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. / Ankara
Tel: 0312 284 18 14 Pbx

DİZGİ & GRAFİK TASARIM
ÖZDEBİR YAYINLARI

ÖZDEBİR YAYINLARI

Genel Merkez
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 99/1 Maltepe - Ankara
Tel: 0312 230 51 47 – 230 60 52 • Faks: 0312 230 51 46
www.ozdebir.org.tr • ozdebir@ozdebir.org.tr

Yayın Merkezi
Kavacık Subayevleri Mah. Şehit Oğuzhan Duyar Sk. No: 2-A Keçiören - Ankara
Tel: 0312 473 00 28 – 472 97 56 • Faks: 0312 473 00 29
www.ozdebiryayinlari.com • yayin@ozdebir.org.tr • sinav@ozdebir.org.tr

ÖNSÖZ

§

Sevgili Öğrenciler,

Türkçe testinin yarıdan fazlasını oluşturan paragraf konusu, birçok öğrenciyi zorlamaktadır. Aslında okuduğunu anlama üzerine kurulu bu soruları yanlışsız çözmek için nitelikli dokümanlar üzerinde çalışmak gerekir. Elinizdeki kitap bu amaçla hazırlanmıştır. Temelde iki bölümden oluşan kitabın ilk bölümünde paragraf konusunun alt baslıkları testler hâlinde verilmiştir:

KONU-ANA DÜŞÜNCE

YARDIMCI DÜŞÜNCELER

PARAGRAFIN YAPISI

ANLATIM TEKNİKLERİ

Buradaki amaç, testleri çözerek konuları tam olarak kavramanızdır. Kitabın ikinci bölümü üçe ayrılmıştır:

DÜZEY 1: ZAMANLA YARIŞIYORUM

DÜZEY 2: HIZLANIYORUM

DÜZEY 3: USTALAŞIYORUM

Bölüm adlarından da anlaşıldığı üzere burada, karışık olarak verilen paragraf sorularını doğru ve hızlı çözebilmeniz hedeflenmiştir. Bu bölümdeki testleri düzenli olarak ve önerilen sürelerde çözmeye çalışmanız, paragraf sorularını çözerken hız kazanmanıza ve net sayınızın artmasına yardımcı olacaktır.

Ayrıca kitabın sonundaki denemeler ile de kendinizi sınayarak paragraf konusundaki eksiklerinizi görme, onları düzeltme olanağı yakalayacaksınız.

Kitabımızın hepinize en üst düzeyde katkılar sağlaması dileğiyle….

ÖZDEBİR YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

PARAGRAFI TANIYORUM - KENDİMİ GELİŞTİRİYORUM

1 BÖLÜM:

PARAGRAFTA KONU - ANA DÜŞÜNCE 9

2 BÖLÜM:

PARAGRAFIN YAPISI 31

3 BÖLÜM:

PARAGRAFIN YARDIMCI DÜŞÜNCELERİ 53

4 BÖLÜM:

ANLATIM TEKNİKLERİ 75

HEDEFE ULAŞIYORUM

DÜZEY 1

5 BÖLÜM:

ZAMANLA YARIŞIYORUM 87

HEDEFE ULAŞIYORUM

DÜZEY 2

6 BÖLÜM:

HIZLANIYORUM 129

HEDEFE ULAŞIYORUM

DÜZEY 3

7 BÖLÜM:

USTALAŞIYORUM 211

8 BÖLÜM:

KENDİMİ DENİYORUM 241

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

1. Adım

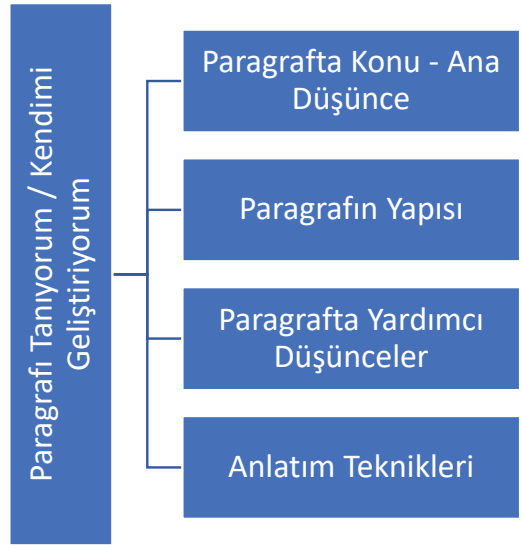

Paragraf konusunun alt başlıklarını iyice kavramak için "Paragrafı Tanıyorum / Kendimi Geliştiriyorum" bölümünü dikkatli bir şekilde çözmeliyiz. Yanlış yapılan ve boş bırakılan soruları irdeleyerek hatanın nereden kaynaklandığını bulup sonraki sorularda o hatayı tekrar etmemek için daha dikkatli olmalıyız. Bu şekilde paragraf konusunu oluşturan soru tiplerini tanıyarak ve soruları odaklanarak çözme gücünüzü geliştirerek ilerleyeceksiniz.

2. Adım

"Hedefe Ulaşıyorum" bölümünde, üç düzeye ayrılan soruları verilen sürenin üzerine çıkmadan çözme çalışması yapmalısınız. Yanlış çözdüğünüz veya boş bıraktığınız soruları yine irdeleyerek hatanın nereden kaynaklandığını bulup gidermelisiniz. Bu çalışmalar sonucunda gittikçe soruları daha hızlı ve daha doğru çözdüğünüzü göreceksiniz.

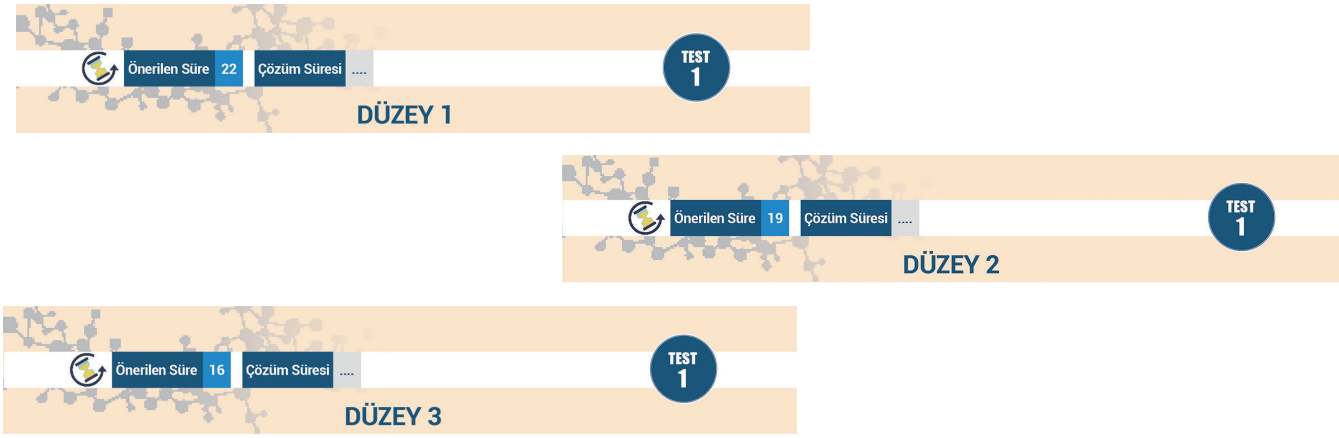

3. Adım

Kitabın sonuna kadar bütün testleri tamamladığınızda kendinizi denemelerle sınayabilirsiniz. Bu denemeleri gerçek sınav ortamındaymışsınız gibi zamana karşı yarışarak çözebilirsiniz.

1. BÖLÜM

PARAGRAFI TANIYORUM KENDİMİ GELİŞTİRİYORUM

- PARAGRAFTA KONU - ANA DÜŞÜNCE

ÖZDEBİR YAYINLARI

PARAGRAFTA KONU ANA DÜŞÜNCE

§

ÖZDEBİR YAYINLARI

1. Bir milletin tarihi, değer ölçüleri, folkloru, müziği, edebiyatı, bilimsel birikimi, dünya görüşü o milletin kültürünün birer parçasıdır. Bütün bu ortak değerler dil aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarılır. Kültürel değerler yüzyılların süzgecinden süzüle süzüle kelimelerde, deyimlerde sembolleşerek hep dil hazinesine akıtılmakta, özünü orada saklamaktadır. Gelenek ve görenekler, dünya görüşü, din, sanat, tarih vb. dil sayesinde nesilden nesile aktarılmaktadır. Kültür, bu sayede kesintiye uğramadan varlığını devam ettirmektedir

Bu parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Dil ve Toplumsal Değişme

B) Kültür ve İnsan

C) Kültür ve Dil

D) Toplum ve Kültür

E) Kültürel Değişimler ve Dil

Parçanın başlığı, paragrafta anlatılan konunun az sayıda sözcükle özetlenmesidir. Parçada üzerinde en çok durulan kavramlar o parçanın başlığını oluşturur.

2. Bilim kurgunun bizdeki geçmişi çok eskiye dayanmıyor. Bu terimi ilk kullanan da Orhan Duru'ymuş. Kimileri, Refik Halit'in *Hülya Bu Ya* adlı romanını bir nevi bilim kurgu sayıyor. "İnsan ruhunu anlamadan atomu izah etmek mümkün değildir." diyen Peyami Safa'nın ütopik ülke Simarenya'yı anlattığı romanı *Yalnızız* da kısmen öyle. Daha yenilere gelirsek İzzet Yasar'ın *Camdan Mezbahalar* adlı kitabından bahsedebiliriz. Can acıtan bir kara mizah diliyle yazılmış öykülerde okuduklarınızı unutmanız, irkiltici imgeleri zihninizden silmeniz mümkün olmayabilir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

A) Ülkemizde bilim kurgu türündeki eserlere yeterince ilgi gösterilmemesinden

B) Bilim kurgu türündeki yapıtların daha çok, insan psikolojisi üzerine kaleme alındığından

C) Bilim kurgu türündeki eserlerin yazınımızdaki örneklerinden

D) Yazarlarımızın bilim kurgu türüne yaklaşımlarının farklılıklar gösterebildiğinden

E) Yazınımızda bilim kurgu türüne ait örneklerin sanıldığından çok fazla olduğundan

ÖZDEBİR YAYINLARI

3.
- Sosyoloji, insanın içinde yaşadığı toplumun sosyal dokusunu kavrayarak objektif bir bakış açısı geliştirmesine ve bu davranışı bir yaşam biçimi hâline getirmesine katkı sağlar. Belli bir sistem içinde sürdürülen sosyoloji çalışmalarında amaç, örnekler üzerinden çok sebepli yaklaşımlar geliştirerek tek yönlü bakış açılarının getireceği engelleri aşabilmektir.
- Felsefe, filozofların hakikate giden yoldaki çıkarımlarıyla tanışan insanın, entelektüel kapasitesini fark etmesine ve daha doğrusu kendisini ve sınırlarını keşfetmesine yardım eder. Bu keşif sayesinde insanoğlu, kendine güvenen; okuyan, yorumlayan, eleştirebilen yapıcı ve yaratıcı bir birey hâline gelir.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Aynı konuda verilen iki örneğin çelişkilerine yer veriliyor.

B) Farklı iki olgunun bireye sağladığı yararlardan söz ediliyor.

C) Sosyal yaşamın birinde olumlu diğerinde olumsuz yönüne değiniliyor.

D) Farklı amaçların aynı yöntemle sağlanabildiği örneklendiriliyor.

E) İki ayrı alanda, çalışacak kişilerin benzer niteliklere sahip olması gerektiği söyleniyor.

Bu soru tipinde bir kavram, durum ya da olayın birbiriyle ilgisi sorulmaktadır. İki parça arasındaki ilişkiyi doğru tespit etmek sorunun çözümünü de kolaylaştıracaktır. Yukarıdaki parçada "Sosyoloji ve felsefe alanlarının kişilere sağladığı yararlar" ele alınmıştır.

4. Şairlere, sevebileceğimiz şairlere kayıtsız kalıyoruz. Onlar bize söylüyor, bizim için söylüyor, dinlemiyoruz. Ağızları ölümle kilitlendikten sonra seslerinden kalan birkaç iz, bir tesadüfle kulağımıza çarparsa içimiz burkuluyor. Bazı şairlerden kalan şiir parçalarını okurken ben kendime düşen vazifeyi yerine getirmemiş olmanın şifasız acısını duyarım.

Bu parçada yazarın yaşadığı duygu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pişmanlık

B) Özlem

C) Kıskançlık

D) Öfke

E) Şaşkınlık

5. Çocuk eğitiminde ödül-ceza yöntemini kullanmak çok yaygın bir yaklaşım. Ancak ödül kısa vadeli çözüm yaratan bir "ağrı kesici"dir. Çünkü olumsuz davranışlar sergileyen, istenenleri yapmayan çocuklarla iletişim kurmak ve onları daha olumlu davranışlara yöneltmek için "ödül veya ceza" yöntemi yerine çocuğun ihtiyaçlarını kavramak ve onunla hakiki bir ilişki kurmak gerek. Yemek yemeyen, ödevini yapmayan, şiddete eğilimli olan, bilgisayar oyunundan kafasını kaldırmayan çocuğa "çözülmesi gereken bir problem yumağı" olarak bakmak yerine, onun ihtiyaçlarını anlamaya çalışarak sorunlarını çözmeliyiz.

Bu parçada çocuk eğitimiyle ilgili olarak vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çocuklara davranışlarından dolayı uyarıda bulunmanın yanlış olduğu

B) Çocuklara geçici yöntemlerle değil, sorunları temelden çözecek yöntemlerle yaklaşmak gerektiği

C) Davranışları ödüllendirmenin ya da cezalandırmanın çocuğa çok önemli katkıları olduğu

D) Çocukların hiçbir denetime tabi tutulmadan özgür bırakılması gerektiği

E) Çocukların yaşadığı sorunları görmezden gelmenin ileride çok daha büyük sorunlara yol açabileceği

Parçada "vurgulanan" düşünce soruluyorsa sizden istenen, parçanın ana düşüncesi yani yazılma amacıdır. Bu tür sorularda, verilen örneklere, alıntılara, tanık göstermelere, karşılaştırmalara, atasözü ve özlü sözlere dikkat edilmelidir. Çünkü bu tür sözler anlatılmak isteneni desteklemek için söylenmiştir.

6. (I) Bir zamanlar dil bilgisi alanında herkesçe bilinen temel kelime dağarcığı yani dilin ve yazının teknik dili, şimdilerde okullarda en az öğretilen şey oldu. (II) Özne, nesne, yüklem, zarf, sıfat, görülen geçmiş zaman ve geçmiş zamanın hikâyesi dendiğinde bunlar ya yarım yamalak anlaşılıyor ya da çoğu kimseye hiçbir şey ifade etmiyor. (III) Oysaki dil bilgisi bir cümlede neyin doğru, neyin yanlış olduğunu söylerken ihtiyaç duyacağımız unsurlardır. (IV) Hiçbir millet, çocuklarının yalnızca kendi çevresinde öğrendiği konuşma dili ile yetinmez. (V) Okullarında kendi millî dilinin yapısını iyice belletir. (VI) Kısacası insan dil ile düşünüp her şeyi dil ile anlayıp anlattığı ve tasarladığından dil ve dil bilgisi, diğer bütün derslerin ve hayatta her sahadaki başarının temel unsurudur.

Bu parçada anlatılmak isteneni içeren en genel yargı numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

A) VI B) IV C) II D) V E) I

7. Dünya, üzerinde bulunan canlı ve cansız varlıklar ile bunların ilişkilerinden meydana gelen büyük bir ekosistemden oluşur. İnsanoğlu bu ekosistemin etkin bir parçasıdır. Ancak aynı zamanda ekosistemin en önemli tehdit kaynaklarından biri de insandır. Çeşitli görüşlere göre 4,5 milyar yaşında olan Dünya'mızda bugüne kadar yaşanan doğal afetler neticesinde yaşamsal varlıkların 5 kez yok olduğu, günümüzde ise 6. yok oluşun başladığı ileri sürülmektedir. Türlerin yok oluş hızını değerlendiren uzmanlara göre insanoğlu bu yok oluşun temel sebebidir.

Bu parçanın konusu, aşağıdakilerin hangisinde en doğru biçimde verilmiştir?

A) İnsanın ekosistem üzerindeki olumsuz etkisi

B) Doğal çevrenin insan yaşamını biçimlendirmesi

C) Tarihsel süreçte ekosistemde meydana gelen yok oluşlar

D) Ekosistemde meydana gelen tahribatların canlı çeşitliliğini etkilemesi

E) Doğal ve toplumsal koşulların zaman içinde geçirdiği değişimler

8. Günümüzde şeker ve karbonhidrat tüketimi çok fazla. Yediğimiz ekmeği, makarnayı, pizzayı, böreği, çöreği vücudun şeker olarak algıladığı ve bu ihtiyacını onlardan da karşıladığı unutulmamalı. Modern buğdayın vücudumuzun tanımadığı özel yapısı, şeker hastalığı dahil olmak üzere çok sayıda hastalığın arkasındaki başrol oyuncularından biri. Tabii, içi kimyasallarla dolu hazır yiyecekler de önemli bir sorun.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Gelişigüzel beslenme konusunda insanları bilgilendirmek gerektiği

B) Sağlıksız gıda maddelerinin geniş bir kullanım alanına sahip olduğu

C) Birçok gıdada bulunan şekerin fazlaca tüketildiği

D) Yanlış beslenme sonucu şişmanlığın arttığı

E) Sağlıklı gıda üretiminin yeteri kadar kontrol edilmediği

1-C 2-C 3-B 4-A 5-B 6-A 7-A 8-C

ÖZDEBİR YAYINLARI

1. Ev işleri yapılırken kullanılan temizlik malzemelerinin içeriklerindeki kimyasal maddelerin her ne kadar ayrı ayrı test edilseler de birbirleriyle karıştıklarında nasıl bir etki yarattıkları ve ne kadar tehlikeli olabilecekleri bilinmiyor. Üstelik bu tür ürünlerin güzel kokmasını sağlayan etken maddeler havadaki ozonla tepkimeye girerek kanserojen etkiler oluşturabiliyor. Bu nedenle uzmanlar temizlik sırasında ağırlıklı olarak sirke, soda ve limon gibi gündelik yaşamımızda yeri olan "yenilebilir" malzemelerin kullanılmasını ve temizlikten sonra pencerelerin açılarak evlerin havalandırılmasını öneriyor.

I. "Yenilebilir" malzemelerin kullanılması, bu ürünlerin kullanım alanını yaygınlaştıracaktır.

II. İnsan sağlığına olumsuz etkileri bazı önlemlerle en aza indirilebilir.

III. İçerdiği maddelerin neler olduğu tam olarak bilinmemektedir.

Bu parçadan temizlik maddeleriyle ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

Parçadan "çıkarılabilir yargı" sorusu konu, ana düşünce sorularından biraz daha farklı tarzdadır. Bu soru tipinde, yardımcı düşünce sorularında olduğu gibi parçadan çıkarılabilecek birden fazla yargı vardır. Sizden istenen, bunlar arasında seçeneklerde verileni bulmanızdır.

2. Edebiyatın kimi başyapıtlarının ardında bir editörün var olduğu, okurların aklına gelmez bile. Elbette son derece anlaşılır bir algıdır bu. Zira o yetkinlikteki eserlerde yazarın gücü, dünyası esere öyle bir sızmış, öyle bütünsel bir etkiye sahiptir ki okur, yaşadığı güçlü tecrübede bir aracının rolü, makası, önerisi yahut tavsiyesi olduğu düşüncesine hiç de sıcak bakmaz. Bu durumda, en iyi kurgu editörü, görünmeyen, varlığını belli etmeyen, eserin bir parçası olacak kadar içine sinmiş editördür denebilir tabii ki.

Bu parçaya en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Editörün Başyapıtlara Etkisi

B) Editörün Görevleri

C) Yayıncılık ve Editör

D) Yayınevlerinin Temel Hedefleri

E) Okur ve Editör

3. "Belgelerim" öyküsünde anlatıcı dört beş yaşlarına doğru giderken sanki daha sonra gelen öykülerde gençlik yıllarının hikâyelerini anlatır, aynı hayatın izini sürer. Yazar mı, anlatıcı mı arasındaki ayrım bazı yerlerde belirsizleşmeye başlar. Yazarın anlatım biçimi de bizi bu belirsizlik üstüne düşünmeye zorlar. Oysa böyle bir iç içelik yok. Belki yazarın yaşadıklarından gelenler de vardır anlatılanlarda ama bu önemli değil. Sonuçta öykü okuyoruz. Anlatılanların gerçekten yaşanmış gibi görünmesinin nedeni, yazarın "Belgelerim" adına uygun yani gerçekmiş gibi görünen öyküler kurmayı baştan tasarlamış olmasıdır.

Bu parçada anlatılanlardan yola çıkılarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?

A) Yazarların yapıtlarında farklı anlatıcılar kullanması, eserin kolay okunmasını sağlar.

B) Gerçek sanat yapıtı, okuru düşünmeye ve sorgulamaya yönlendirmelidir.

C) Bir yapıtın gerçeklerden beslenip beslenmemesi, onun sanat değerini belirlemez.

D) Her sanat yapıtında yazarının yaşamından izlere rastlamak mümkündür.

E) Yazarın, yapıtını yazmadan önce tüm kurguyu tasarlaması gerekir.

Genelleme "Varlıklar ya da olaylar arasındaki benzerlik ilişkilerini hepsine yayacak biçimde düşünmek, genelleştirmek" şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımı edebiyata uyarlayacak olursak "Bir yazar veya eserden yola çıkarak tüm yazar veya yapıtlarla ilgili aynı yargıya veya düşünceye ulaşmak" tanımını yapabiliriz. Bu parçada da bir yazar ve eserinden söz ediliyor. Bu eserle ilgili vurgulanan düşünceden yola çıkarak genel bir yargıya ulaşmamız isteniyor.

4. Bir gün bir yazar, yayıncıya romanını kaybettiğini söyler. Yayıncı da "Dert etme, yeniden yazarsın." der. Yazarın yanıtı şöyle olur: "Olmaz, şimdi sonunu biliyorum."

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bütün romanlar tartışmasız şekilde bir iskelet ve kusursuz bir plan ister.

B) Bir yazar, eserini bitirdikten sonra onun üzerinde değişiklikler yapmaktan kaçınır.

C) Bir yazar, eserini yazmaya başlamadan önce kurgunun büyük bir kısmını hâlletmiş olmalıdır.

D) Bir romanın kurgulanma süreci, yazarın en çok zorlandığı aşamadır.

E) Kimi yazarlar, yazacakları metnin nasıl ilerleyeceğini bilmeden yazı masasına oturur.

ÖZDEBİR YAYINLARI

5. I. Dijital teknoloji kullanımı, okul öncesi ve okul çağındaki çocuklarda dikkat sorunları, agresif davranışlar, fiziksel inaktivite, obezite ve uyku sorunları ile ilişkilendirilmiştir. Aşırı teknolojik cihaz kullanımı; oyun oynama, yemek yeme ve uyku için ayrılması gereken zamanın kötüye kullanımına sebep olmaktadır. Ayrıca çocukların bilişsel ve duygusal gelişimi üzerine endişe verici sonuçlara zemin hazırlamaktadır.

II. Teknolojinin etkin bir şekilde kullanılması eğitimde büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Eğitimde teknolojiden yararlanmanın sağladığı avantajlar arasında, çoklu öğrenme ortamlarının sağlanması, öğrenenlerin bireysel gereksinimlerinin karşılanması, dikkat çekerek öğrenenlerin derse ilgisini artırması yer almaktadır. Dolayısıyla bu özellikler sağlandığında eğitim ortamlarında daha etkili ve kalıcı öğrenmenin sağlanması mümkün olacaktır.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bir konunun aynı sonuçları doğuran farklı yönlerine değinilmiştir.

B) Benzer olguların farklı yönleriyle sağladığı faydalara temas edilmiştir.

C) Bir kavramla ilgili olarak ortaya çıkan iki karşıt durum üzerinde durulmuştur.

D) Toplumsal olarak önemsememiz gereken bir durumun beslendiği farklı kaynaklar hakkında bilgi verilmiştir.

E) Birbiriyle çelişen görüşlerin aslında birbirini desteklediği vurgulanmıştır.

6. Öğrenme ve öğretme sürecinde nasihat eğitimi yerine, davranış eğitimine yer verilmesi bireyin gelişmesine daha çok katkı sağlar. Çünkü iletişimde bedensel davranışların %55 oranında paya sahip olduğu genel bir bulgudur. Söz ve beden dili çelişkiye düştüğü zaman bireyler daima beden diline inanır. Öğretmen beden diliyle konumunu öğrencilerine hissettirebilmeli, çevresi ile etkileşim ve iletişim sağlayabilmelidir. İletişim kanallarının açılabilmesi için jest ve mimiklerini kullanmalı ve bakımlı olmalıdır.

Bu paragrafa en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Eğitimde Beden Dili

B) Öğretmen-Öğrenci İlişkileri

C) Beden Diliyle İletişim

D) İletişimde Farklı Boyutlar

E) Eğitimde Öğretmenin Rolü

7. Her dönemde taze kalabilen şiirler vardır. Biz bunlara "evrensel şiirler" diyoruz. Nasıl evrenselliğin süresi yoksa ve her zamanı kapsayan bir niteliğe sahipse bazı şiirler için de bunu söylemek elbette mümkündür. Ama bazı şiirler de var ki onlar, üzerinden zaman geçince eskiyor. Özellikle sloganvari şiirler ve politik yanları ağır basan şiirler, o politikanın geçersiz olduğu dönemlerde artık şiirsel bir güzelliği de taşımadıkları için yazıldıkları dönemdeki etkilerini koruyamıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Başarılı şiirlerde içerikten çok biçim ön plandadır.

B) Her şiirde yazıldığı dönemin toplumsal ve siyasi etkisi mutlaka vardır.

C) Evrensel şiirlerde şairinin dünya görüşünden izler yer almaz.

D) Bir şiirin yüzyıllarca yaşaması, içinden çıktığı kültürü yansıtmasına bağlıdır.

E) Mesaj verme kaygısıyla yazılan şiirlerin kalıcı olması mümkün değildir.

Ana düşünce sorularının uzun parça olarak sorulması, zor olduğu anlamına gelmemelidir. Uzun parçalar savunduğu düşünceyi daha detaylı veren paragraflardır. Bu yüzden ana düşünce kendini daha kolay ele verir.

ÖZDEBİR YAYINLARI

8. Şu beş duyudan, altı yönden
Varını yoğunu birliğe çek, birliğe
Kendine gel, benlikten çık, uzak dur
İnsanlığa karıl, insanlarla bir ol
İnsanlarla bir oldun mu bir madensin, bir ulu deniz
Kendinde kaldın mı bir damlasın, bir dane

Mevlana'ya ait bu dizelerde vurgulanmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan, yalnız yaşamaya çalıştığında karşılaştığı sorunların üstesinden tek başına gelemez.

B) Çevresiyle sürekli geçimsizlik yaşamak kişiyi yalnızlaştırır.

C) Beraberlik içinde yaşamak, insanoğlunun sahip olduğu en önemli kazanımdır.

D) İnsan, bir şey üretmek için tek başına çalışmaktansa kendisine birlikte yürüyeceği yol arkadaşları bulmalıdır.

E) Kişi, hayat felsefesini yakın dostlarıyla uyumlu geçinme üzerine oturtmalıdır.

1-B 2-A 3-C 4-E 5-C 6-A 7-E 8-C

1. Edebiyat metninin dili, günlük iletişim dilinden bütün bütüne ayrıymış gibi görülegelmiştir bizde. İstiareli, aktarmalı, doğallıktan uzak bir dil olarak düşünülmüştür hep. Edebiyat sözcüğü; süslü püslü, özentili, abartmalı ve boş sözler yığını gibi bir anlam kazanmıştır bu yüzden. Bunu da edebiyat dilini günlük dilden apayrı gören anlayışa bağlayabiliriz. Oysa edebiyat dili günlük dilden tümüyle kopuk bir dil değildir. Gündelik dilin güzel, duygusal bir doku içinde yeniden düzenlenmesidir bir bakıma.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine karşı çıkılmaktadır?

A) Günlük konuşma diliyle edebiyat yapmaya

B) Edebiyat yapıtlarında yalın bir dilin kullanılmamasına

C) Edebiyat yapıtlarında sıradan söyleyişlere yer vermeye

D) Sanatlı anlatımların edebiyat olarak görülmemesine

E) Günlük dille edebiyat yapılamayacağı görüşüne

Karşı çıkılan görüşün sorulduğu sorular çözülürken parçadaki ana düşüncenin tersine bir düşünce aranması gerektiği unutulmamalıdır.

2. Sosyal ortamından tatmin olamayan bireyler sosyalleşme ihtiyaçlarını, sosyal paylaşım sitelerinde oluşturdukları etkileyici profiller yardımıyla insanlarla iletişime geçerek karşılıyor. Bu bağlamda sosyal medya, kişinin negatif deneyimlerini onaran bir sığınak ve kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlayan bir doyum nesnesi işlevi görüyor. Bu hazzın sürdürülebilmesi için her zaman sosyal medyayla bağlantıda kalmak gerekiyor. Kullanılan aletin şarjının bitmesi ya da elektriklerin kesilmesiyle bağlantının kopması ise eksiklik hissi yaratıyor. Bu da kişide panik, korku ve yoğun endişeye yol açarak psikolojik sorunları tetikliyor.

Bu parçadan "sosyal medya"**yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Kişiler arası etkileşimi olumlu etkileyerek kültürel alışverişi artırmaktadır.

B) İnsanları sosyal açıdan görece rahatlatmasına karşın ruhsal olarak yıpratıcı bir bağımlılık oluşturmaktadır.

C) Kişilerin sosyalleşmesine ve kendini daha sağlıklı bir biçimde ifade etmesine yardımcı olmaktadır.

D) İnsanlar arasındaki düzeysiz iletişimden dolayı kültürel bir yozlaşmaya neden olmaktadır.

E) İnsanları kişiliklerini gizlemeye yönelterek ikiyüzlülüğe sevk etmektedir.

3. **Aşağıdaki parçalardan hangisi** "Bir yapıt, hangi yürekte kaynarsa yalnız onun izlerini ve onda bulunabilecek olan damgayı üzerinde taşımalıdır." **düşüncesine uzak düşmektedir?**

A) Amin Maalouf'un daha önce *Çivisi Çıkmış Dünya* kitabını okumuş, yaşama ve politikaya sıra dışı bakış açısını beğenmiştim. Bu kitap sayesinde o yıllarda yurt dışına yerleşme düşü kurarken "göçmen olmak" düşüncesine Amin Maalouf'un penceresinden bakmış ve bu düşüncenin bana pek de uygun olmadığına karar vermiştim.

B) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* romanı, Türkiye'nin modernizme geçiş sürecini ve bu süreçte yaşadığı toplumsal sorunları anlatan bir eserdir. Bu sürece bizzat şahit olan yazarın konuya derinden bakışı ve ironi, mizah tadı da içeren eşsiz satırları aynı konuyu ele alan diğer yapıtlardan bambaşka bir yerde durur.

C) Ayşe Kulin, *Kördüğüm*'de günümüz Türkiye'sinde yaşananlara, başkalarında göremeyeceğimiz bir duygu ve düşünce dünyasından yaklaşımlarla yer veriyor. Yapıt, bu yönünün yanı sıra yazarın özellikle kullanmayı tercih ettiği sade, akıcı diliyle ve gizemli kurgusuyla merakla okutuyor kendini.

D) 1946'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan Hermann Hesse'nin *Siddhartha, Bozkırkurdu* gibi eserleri okuyucu tarafından oldukça ilgi gören kitaplarından bazılarıdır. Eserlerinde Doğu mistisizmi, insan doğasının her zaman ikiliğe açık olması ve içsel yolculuk gibi konulara önem veren Hesse, okuyucuyu düşünmeye davet ederken ana karakterlerle birlikte düşsel bir yolculuğa da çıkarmaktadır.

E) Michel Foucault'un, *Kendini Bilmek* adlı kitabı, bir üniversitede verdiği "Kendini Biçimlendirme Teknikleri" konulu seminerlerine dayanıyor. Foucault, kimi zaman görüşlerini diğer düşünürler üzerinden anlatmaya çalışsa da çoğunlukla ele aldığı konuda kendine has yaklaşımıyla yeni ve farklı çıkarımlarda bulunarak bir orijinallik yakalıyor.

4. Okur sayısı her geçen gün artan deneme, okur için bir gezinti gibidir, keyfince bir dolaşma, hava almadır; belli bir amaç için çıkılan bir iş yolculuğu gibi değildir. Gezginlerin biri bütün bir manzarayı, bir başkası sadece çiçekleri görür, bir üçüncüsü kelebekleri seyretmeyi tercih eder. Her gezen, kendi gördüğünden haber verir bize.

Bu parçada denemeyle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklı farklı kesimlerce sevilerek okunduğu

B) Çeşitli anlatım yollarına yer verildiği

C) Yazınsal bir duyarlılıkla oluşturulduğu

D) Herkesçe farklı alımlanmaya olanak tanıdığı

E) Yaşamın içinden beslenen bir tür olduğu

ÖZDEBİR YAYINLARI

5. Yaş, cinsiyet, fiziksel aktivite durumu, diyabet ve hamilelik gibi özel diyet gerektiren durumlar beslenmenin içeriğini değiştirir. Ameliyat sonrası beslenme ile sağlıklı kişinin beslenmesi aynı olmadığı gibi okul öncesi çocukla ergenlik dönemindeki gençlerin beslenmesi de aynı değildir. Özel durumlarda beslenmede mutlaka doktor önerilerine uyulmalıdır. Yeterli ve dengeli beslenmek için kimi hastalıklarda öğün atlanması ya da atlanmaması önerilebilir. Besin çeşitliliğinin artırılması ya da azaltılması da bu gruba dahildir. Kimi hastaların her öğünde farklı besin gruplarından tüketmesi gerekirken kimilerinin de meyve ve sebzeden, protein içeren besinlerden uzak durması gerekebilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gıdaların besin değeri, türlerine ve mevsimine göre farklılıklar gösterir.

B) Yüksek fiziksel aktivite gerektiren işlerle uğraşan kişiler mutlaka uzman gözetiminde beslenmelidir.

C) Yeterli ve dengeli beslenmede herkes için aynı miktar ve çeşit belirlenemez.

D) Sağlıklı bir yaşam için mutlaka dengeli beslenmek gerekir.

E) Bazı yiyeceklerin gereğinden fazla ya da az tüketilmesi, kimi hastalıkların ortaya çıkmasında ana nedendir.

Parçada "asıl anlatılmak istenen" düşünce sorulduğunda ana düşünceyi bulmamız gerekir. Yazar, anlatmak istediklerini bazı ayrıntılar üzerinden vermeye çalışır. Kimi zaman bu parçada olduğu gibi anlatmak istediği düşünceyi bir örnek üzerinden belirginleştirir.

6. Şiirin önce acemisi sonra ustası olunur sanılırsa da bu doğru değildir. Ozan boyuna acemileşir. Ustalaşmanın karşıtı değildir acemilik, özüdür. Ozanın olgunluğu, acemiliğin bilincidir olsa olsa.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şairler, ustalaşmak için çokça şiir yazmalıdır.

B) Şairler, ilk şiirlerinin acemilik içerdiğini kabullenmek istemezler.

C) Şiirde ustalaşmak, ulaşılamayacak bir hedef olarak görülmeli ve bu düşünceyle şiir yazılmalıdır.

D) Acemilik dönemini çabuk geçiren şairler, ustalık döneminde rahat ederler.

E) Her usta şairin, bir acemilik dönemi mutlaka vardır.

7. Kimi yazar adayları "Kitap okumuyorum, çünkü fikirlerimin yazarların etkisinde kalmasını istemiyorum." diyor. Oysaki sevdiğiniz bir yazardan etkilenmek sanıldığı gibi olumsuz bir durum değildir. Aksine bir başka yazar, sizin için sınırsız bir ilham kaynağıdır. Önce onun üslubunu andıran kısa yazılar yazarsınız daha sonra öyküler ardından uzun hikâyeler gelir. Bu, size hem yazma alışkanlığı kazandırır hem de zamanla farklı şeyler denemeye, kendi tarzınızı bulmaya başlarsınız.

Bu şekilde konuşan bir yazar aşağıdakilerden hangisini söylerse kendi sözleriyle çelişir?

A) Yazarlığa sevdiğiniz yazarı taklit ederek başlamak yazarlığın doğasında bulunan bir eylemdir.

B) Yazma tutkusuyla dolu pek çok kişi hayran olduğu yazara ve türe yakın eserler verme isteğindedir.

C) Sözcükleri bir başka yazarı andırır gibi kâğıda dökmek çoğu kez yazar adayının kendi sesini bulması yolunda karşısına çıkan bir engeldir.

D) Yetkin sanatçılar, yazın yolculuklarına en sevdikleri yazar gibi olma düşüncesiyle çıkmıştır.

E) Kalemine güvenen, hayal gücü zengin olan, kafasındaki hikâyeleri başkalarıyla paylaşmak isteyen herkes er ya da geç yazarlık yoluna girer.

Bu soru modeli aslında klasik ana düşünce sorularından farklı değildir. "Bu şekilde konuşan bir yazar" sözüyle yazarın ortaya koyduğu düşünce vurgulanmak istenir. Yani "Yazar bu metni niçin kaleme almış, okurun karşısına hangi iletiyle çıkmıştır." sorularının cevabı aranır. Soru çözülürken bu ileti, ana düşünce öncelikli olarak belirlenmeli, sonra da şıklarda bu düşünceyle çelişen ifade tespit edilmelidir.

8. Modern çağda bireyin algılarında da büyük değişiklikler yaşanmaktadır. Sonsuz teknolojik olanaklar ve hızlı yaşam süreçleri bireyin gerçekliği bir bütün olarak algılamasının önündeki en büyük engellerdir. Bütünsel bakışı yok olan birey, her şeyi parçalanmış olarak algıladığı için dünyayı değiştirme gücünün artık kendi elinde olmadığı gibi bir yanılsamaya doğru sürüklenmiştir. O, çapının giderek küçüldüğünü, zayıfladığını, artık elinden bir şey gelmediğini düşünerek hareket eder.

Bu parçaya göre modern çağda insanların yaşadığı duygu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Tatminsizlik

B) Korkaklık

C) Acemilik

D) Şaşkınlık

E) Çaresizlik

1-E	2-B	3-D	4-D	5-C	6-C	7-C	8-E

ÖZDEBİR YAYINLARI

1. Dünyamız tek ve benzersizdir. Ancak, içinde yaşadığımız son yüzyılda, dünya çarpık sanayileşme ve kentleşme modelleriyle büyük çevresel hasarlar görmüştür. Ne yazık ki bu kötü sonuca rağmen insanlar dünyaya aynı şekilde zarar vermeye devam etmektedir. Ekosistemle uyumlu bir yaşam kurmak, üretim tüketim ilişkilerini kaynakların sürdürülebilirliğine göre kurgulamak ve çevreyle uyumlu bir yaşam tarzı geliştirmek zorundayız. Ancak yaklaşık kırk yıldan fazladır medyada yer bulmasına rağmen, sürdürülebilir tüketim davranışı günlük hayat pratiklerinde çok yer bulamamıştır. Bundan dolayı, bu konuda insanlara yol gösterecek akademik araştırmalara ve deneylere çok fazla ihtiyaç vardır.

Bu parçanın kaleme alınma amacı, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Doğal felaketlerin insan yaşamında yol açtığı sorunlara dikkat çekmek

B) Sanayi alanındaki gelişmelerin çevre üzerindeki etkilerini ortaya koymak

C) Çevre konusunda yapılan bilimsel çalışmalarla ilgili bilgiler vermek

D) İnsanlara çevresel sorunlarla ilgili farkındalık kazandıracak bilimsel çalışmalara ihtiyaç olduğunu vurgulamak

E) Çevre kirliliğinin giderilmesine yönelik hangi çalışmaların yapıldığıyla ilgili bilgiler vermek

Paragraf soruları okuduğunuzu anlamaya yönelik sorulardır. Konu, ana düşünce sorularında, okuduğunuz paragraftan anladığınızı seçeneklerde bulmanız istenir. Öncelikle parçayı okurken üzerinde durulan konuyu ve bu konudan size verilmek istenen mesajı doğru tespit etmelisiniz. Bu tip sorularda genellikle -üstteki soruda olduğu gibi- parçanın sonuç bölümünde anlatılmak istenen, daha vurucu şekilde verilir.

2. *Anna Karenina*, sayfalarını çevirdikçe okura, "Evet, hayat böyle bir şey!" dedirtir. Yarıştan önceki bir atın diriliğini, mutsuz bir bürokratın yavaş yavaş düştüğü yalnızlığı, bir büyük ailedeki dalgalanmaları, insanların inanılmaz ve hayattan da gerçek kişisel özelliklerini Tolstoy mucizeye varan bir sanatla önümüze seriverir. Diyebilirim ki yaşamın kendisiyle örtüştüğü romanlara örnek olarak okutulacak, defalarca okutulacak ilk roman *Anna Karenina*'dır.

Bu parçada *Anna Karenina'nın* anlatımıyla ilgili olarak aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) İçtenlik B) Gerçekçilik C) Evrensellik D) Kalıcılık E) Akıcılık

3. Türkiye ve dünya önemli bir toplumsal dönüşümden geçiyorken genç şairin sözcük oyunlarına dayalı soyut bir anlatımla salt iç dünyasıyla ilgili meseleleri konu edinmesi, geçerliliğini çoktan yitirdi. Demode artık bu tarz gizemsel şiirler. Kentsel dönüşüm, modernizm, beyin göçü, teknoloji, internet... kısaca insanların yaşamını değiştiren bir dönüşüm yaşanıyor çağımızda. Ancak bunlar şiire hiç yansımıyor. Halbuki Goethe, Schiller, Heine gibi şairler, yaşananların insanların yaşamında yol açtığı değişimleri ele aldıkları için klasikleşmiştir.

Bu parçada genç şairlerle ilgili yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeterli deneyim edinmeden şiir yazmaları

B) Toplumsal sorunları görmezden gelerek yalnızca bireysel konulara odaklanmaları

C) Yaşadıkları toplumun değerlerine sırt çevirmeleri

D) Yaşadıkları dönemdeki gelişmeleri ele almak yerine soyut konulara yönelmeleri

E) Şiirde adını duyuran yetkin şairlerden yararlanmamaları

4. Günümüz dünyasında ilkel insan toplulukları var. Bunlar ayrı ana karalarda, çeşitli adalarda yaşıyorlar. Hemen hemen hepsinin bir ilkel tiyatrosu bulunduğu görülüyor. Bugün yeryüzünde bir tiyatro beğenisine ulaşamayacak kadar geri kalmış hiçbir topluluk yok. Öte yandan çağımızın ilkel insanları ile geçmişteki ilk insanlar arasında büyük benzerlikler olduğu kabul ediliyor. Tarihin karanlıklarına doğru inildikçe tiyatral alanda, taklit alanında pek çok şeyin ufak tefek değişikliklerle günümüze kadar ulaşabildiği anlaşılıyor. Bütün bunların ışığında farklı iki döneme ait bu ilkel toplumların irdelenmesi, tiyatronun geçmişiyle ilgili karanlık noktaları aydınlatabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Günlük yaşamda karşılaştığımız birçok geleneksel tören, aslında tiyatronun bir çeşididir.

B) Çağdaşı olduğumuz ilkel toplulukları inceleyerek tarihteki ilk tiyatro örnekleri hakkında bilgi sahibi olabiliriz.

C) Tiyatronun ilkel dönemiyle ilgili bilgilere ulaşmak, edebiyatçılardan çok, tarihçilerin sahasına girmektedir.

D) İlkel toplulukların tiyatroyla ilgilenmelerinin nedeni hâlâ anlaşılamamıştır.

E) Tiyatronun gelişimi incelenerek insanoğlunun yaşamdan olumsuz etkilenmesi engellenebilir.

ÖZDEBİR YAYINLARI

5. Japonya'da meydana gelen nükleer santral felaketleri, tüm dünyanın ve bu teknolojiyi kullanmak için yatırım yapan ülkemizin dikkatini bir kez daha radyasyon sorununa çekti. Ülkemizde bir lise öğrencisi, TÜBİTAK'a araştırma projesi sundu. Projesinde radyasyonun etkilerini azaltabilmek için kaktüs bitkisini kullandı. Genç araştırmacı, açıklamasında "İlk olarak kaktüs bitkisini 'etüv' adı verilen fırınlarda 105 derecede kuruttum. Ardından bu bitkilerin küllerini Alfa-Beta cihazlarının detektörlerine koydum. 600 dakika içinde kaktüslerin radyasyon oranını ölçtüm. Bu uygulamayı hem radyasyona maruz kalan kaktüslerde hem de maruz kalmayan kaktüsler üzerinde denedim. Sonuç olarak Alfa-Beta cihazından yayılan zararlı ışınların kaktüs bitkileri tarafından emildiği sonucuna ulaştım. Zaman içinde bu tür araştırmaların desteklenerek farklı özellikler için kullanılabileceğini, radyasyonun tamamen zararsız hâle getirilebileceğini düşünüyorum." dedi.

Bu parçada söz edilen araştırmanın sonucundan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Radyasyondan korunma yöntemleri üzerinde çalışma yapan uzmanlar bitkiler üzerine odaklanmıştır.

B) Zararlı bir madde olan radyasyonu engelleme çalışmalarında olumlu gelişmeler elde edilmiştir.

C) Ülkemizde nükleer santral kurulmadan önce radyasyondan korunma yöntemleri geliştirilmelidir.

D) Dünya üzerinde meydana gelen nükleer kazalar, diğer ülkeleri de etkilemektedir.

E) Kaktüs, radyasyonu tamamen zararsız hâle getirebilecek özel yapıya sahip bir bitkidir.

6. Çeviri, başka bir toplumda ya da başka bir çağda yaşamış olan insanların düşüncelerini ve duygularını edebiyat aracılığıyla anlamamızı sağlar. Kültürlerin ortak bir paydada birleşmesinde, evrensel bir kültürün ortaya çıkmasında en önemlisi de insancıl bakışın oluşmasında çevirinin yeri yadsınamaz. Çevirinin girmediği bir kültür ise kuraklığın egemen olduğu bir çölü andırır, içe kapanık ve verimsizdir.

Bu parçada özellikle çevirinin hangi işlevi üzerinde durulmuştur?

A) Kültürler için bir tanıtım aracı olma

B) Okurlarda edebiyat ve sanata karşı ilgi uyandırma

C) Farklı kültürleri ve ulusları kaynaştırma

D) Okurun farklı türde yapıtlarla tanışmasını sağlama

E) Ortaya konan yazınsal yapıtları kalıcı kılma

7. Açık, net, dilin dizge düzeniyle sınırlı bir mesaj gerçek bir sanat eserinde ne arar? Bir şiirden nasıl böyle bir hamallık beklenir? Klasik müzikten Rönesans resmine, cazdan soyut görsel denemelere kadar gerçek sanat ürünleri karşısında, onlardan en küçük bir toplumsal mesaj, düşünce hamallığı beklemeksizin estetik haz alırız. Bunların iletilerini kendi yaşantı ve bilinç içeriğimiz ölçüsünde paylaşırız. Şiirden de şiir dışı toplumsal, siyasal, ideolojik beklentileri olanların hiçbiri bir klasik müzikten, Van Gogh'tan, Picasso'dan, Beuyst'tan açık bir mesaj veya toplumsal bildiri beklemezler. Çünkü bu, delilik alametidir. Munch tablosunda insan acısını duyamıyorsa susan, bir oda müziğini zihni kuralları içinde kabullenen bu insanlar niye şiiri de bir estetik nesne olarak kabullenmezler?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine karşı çıkılmaktadır?

A) Şiirin bir iletisinin olması gerektiği düşüncesine

B) Sanat yapıtlarının kişilere estetik haz verme aracı olarak görülmesine

C) Yazınsal türler arasında bir sınıflandırma yapılmasına

D) Şiirin diğer güzel sanat dalları içinde yeterince ilgi görmeyişine

E) Şiirde verilmek istenen mesajın örtük bir dille ortaya konmasına

8. Yapılan bir araştırmada katılımcılara biraz sıkıcı sayılabilecek bir konuşma kaydı dinletilmiş. Bu sırada katılımcıların yalnızca bir kısmından, kaydı dinlerken kâğıt üzerine belli şekiller çizmeleri, ardından da konuşmada geçen kişi ve mekân adlarından hatırladıklarını söylemeleri istenmiş. Sonuç olarak kayıt sırasında kâğıda bir şeyler çizenlerin, çizmeyenlere oranla %29 daha fazla şey hatırladığı ortaya çıkmış.

Bu parçada dile getirilen araştırma, aşağıdakilerin hangisini göstermek için yapılmıştır?

A) Konuşma sırasında konuşma harici bir şeylerle uğraşmanın dinleyiciyi olumsuz etkilediğini

B) Dinlerken bir şeyler karalamanın dikkatimizin dağılmasını engelleyerek bizi konuşmaya odakladığını

C) Konuşma sırasında yapılacak her türlü konu dışı hareketin konuşmacıyı yönlendirdiğini

D) Dinleyicilerin konuşmadan verim alabilmeleri için düzenli not almaları gerektiğini

E) İnsan zihninin konuşmaları algılamasını kolaylaştırmak için fiziksel aktivite yapmanın faydalı olduğunu

1-D	2-B	3-D	4-B	5-B	6-C	7-A	8-B

ÖZDEBİR YAYINLARI

1. Bana hep soruyorlar "Siz hangi marka makineyle fotoğraf çekiyorsunuz?" diye. Şaşırıyorum bu soruya. Fotoğraf, makineyle mi çekilir? Şimdi en iyi, en gelişmiş yazı makinesi bende olsa en büyük yazar ben mi olurum? Roman yazı makinesiyle mi yazılır? Alıyorlar son model fotoğraf makinelerini, yola düşüyorlar. Bir köylü gördün, dur! İki şip şak, tamam. Koyun sürüsü mü gördün? İki şip şak, tamam. Ben bir çobanın resmini çekeceksem onunla oturmalıyım, birlikte yemek yemeliyim, gece çadırında kalmalıyım, onu tanımalıyım. Fotoğrafını ancak ondan sonra çekebilirim.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle sanatla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bir sanat yapıtı düş gücünden beslenmiyorsa başarılı olamaz.

B) Bir sanat yapıtında sanatçının duygu ve düşünceleri eşit oranda yer almıyorsa yapıt, yarınlara kalamayacaktır.

C) Sanat, dünyayı ve insan doğasını değiştirme çabasıdır.

D) Sanat, görülenleri bir duygu süzgecinden geçirme aktivitesidir.

E) İlerleyen teknolojik olanakların sanata herhangi bir katkısı yoktur.

2. Pablo Picasso bir yazısında şöyle der: "Herkes resmi anlamak istiyor. Neden kuşların ötüşünü anlamaya çalışmıyorlar? Gece, çiçek, kişiyi çevreleyen her şey neden anlaşılmaya çalışılmadan sevilir? Sanatçının, açıklamak gereğini duymadığımız ama bizi büyüleyen doğadaki birçok şeyi görünür kılmak için çalıştığını anlasınlar özellikle. Bir tabloyu açıklamaya çalışanlar çok zaman yanlış yola saparlar. Bir süre önce Gertrude Stein, neşe içinde bir tablomun neyi göstermek istediğini anladığını söylemişti. Ona göre tabloda üç müzisyen varmış. Oysa o, doğa manzarasının resmedildiği bir 'natürmort' idi!"

Bu parçada Pablo Picasso'nun resim ile ilgili olarak anlatmak istediği, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu sanat ile ilgili yeterli bilgisi olmayanların yanlış yorumlara gidebileceği

B) Her sanat dalı gibi resmin de birçok farklı şeyi aynı anda anlatabileceği

C) Somut bir şeyi anlatmanın çok zor olduğu

D) Bir şeyleri anlatmak için üretildiğinde sanatsal değerini yitireceği

E) Anlamak kaygısıyla değil, sanat kaygısıyla değerlendirilmesi gerektiği

3. Sinemada bugüne kadarki her şey edebiyattan devralınmıştır. Bu yüzden daha hiç sinema görmediğimizi düşünüyorum. Son yılların en çok gişe yapan filmlerine baktığınızda karşınıza *Yüzüklerin Efendisi* ve *Harry Potter* filmleri çıkıyor. Bunlar sinema değil ki! Bunlar resimli kitaptan farksız, resme dökülmüş kitaplar. Sinemanın başından beri yaptığı da bu. Edebî metinleri görsel enstrümanlara dönüştürmek... Bu filmleri üretenlere sinemacı diyemeyiz. Çok az yönetmen başarılı bir kurgu oluşturabilmektedir. Tıpkı bir orkestra şefiyle bir besteci arasındaki fark gibi. Yönetmenlerin çoğu orkestra şefidir; gerçekten besteci olan, çok enderdir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Sinema sektörünün yeniliklere ayak uydurma çabası içinde olmayışından

B) Edebiyatın sinemaya olan katkısının göz ardı edilmesinden

C) Film çekimlerinde geleneksel sinemanın kullandığı tekniklere bağlı kalınmasından

D) Sinemada ele alınan konuların yaşam gerçeklerini yansıtmaktan uzak olmasından

E) Sinemanın hep aynı kaynaktan beslenerek özgün bir sanatsal kimlik ortaya koyamayışından

Paragrafta "yakınmaktadır, yakınılmaktadır" sorularında şikayetçi olunan bir durumdan söz edilmektedir. Bu yüzden cevabı ararken olumsuzluk belirten ifadeleri yakalamak ve bu ifadelerin ışığında seçeneklere bakmak gerekir. Yukarıdaki soruda E seçeneğinden şikayet edilmektedir.

4. Ahmet Rasim bir yazısında şöyle der: "Yazma hüneri, kalemin ucuyla yazmak değildir, kafada pişirilip kotarılmış düşünceleri kalemin ucuyla çizmekte, anlatabilmekte başarı göstermektir. Her kişi, her okuyucu sözden, yazıdan faydalanamaz. Bu, bir kültür seviyesi meselesidir. Fakat genel konular denilince bunda, hiç olmazsa orta seviyeleri memnun edecek aydınlık, açıklık, akla uygunluk, düşündürücülük gibi beğenilir özellikler bulunmalıdır."

Bu parçaya göre Ahmet Rasim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kültürel birikimini yapıtlarına bütünüyle yansıtmayı önceledi

B) Okuru yazınsal açıdan tatmin edecek düzeyde yapıt oluşturmaya çalıştığı

C) Dil yönüyle kendini yeterli görmediği sürece eser vermediği

D) Yazacağı konularda sınırlamaya gitmediği

E) Akılla duygusallığı bir arada götürebildiği

ÖZDEBİR YAYINLARI

5. Amatör balıkçılığın diğer avcılıklarda olduğu gibi kendine özgü kuralları vardır. Bunların biri, ihtiyacından fazla balık tutmamaktır. Eğlence için balık tutan iyi balıkçılar, ihtiyaçlarından fazlasını yakaladıkları zaman bunları tekrar suya bırakırlar. Fazla balık tutmak, o kimsenin iyi bir balıkçı olduğunu göstermez. Amatör balıkçıların en çok tercih ettiği ve en kolay balık tutma türü ise durgun su avcılığıdır. Bütün malzeme sadece bir oltadır. Esası kıpırdamadan durarak balığın oltaya gelmesini beklemekten ibarettir. Bu tip avcılık, dere kıyılarında da yapılabilir ancak dere suyunun fazla akıntılı olmaması gerekir.

I. Durgun sularda sadece olta avcılığı yapılır.

II. Olta balıkçılığı her derede yapılamaz.

III. Çok fazla balık tutmak, ustalıkta bir ölçü kabul edilmemektedir.

IV. En iyi balık avlama malzemesi, oltadır.

Bu parçadan amatör balıkçılıkla ile ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III D) Yalnız IV E) I ve IV

6. Gelişen ve değişen toplum yapısına bağlı olarak aile yapısı da hızla değişmektedir. Hızlı kentleşme ve endüstri alanındaki gelişim bu değişimin en önemli nedenidir. Söz gelimi, kırsal kesimde çoğunlukla, gelenekçi bir tutumun ağır bastığı geniş aile tipi yaygındır. Ancak genel anlamda bilimsel bir gerçeklikle olaya yaklaşıldığında farklılıklar olduğu gözlenir. Her aile özgün bir yapıya sahiptir. Bir ailedeki kuralları bire bir başka bir aileye uygulamak mümkün olmadığı gibi, aynı kuralların olmasını beklemek de mümkün değildir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Değişen yaşam koşulları, aile kurumunun toplum içindeki önemini azaltmaktadır.

B) Aile, birbirine kan bağıyla bağlı olan fertlerden oluşan en küçük toplumsal sistemdir.

C) Aile yapısı, değişen yaşam koşullarına uyum sağlamakta, her dönemde farklı aile tipleri oluşmaktadır.

D) Her aile kendi içerisinde, kendine özgü kurallara ve işleyişe sahiptir.

E) Çağımızın gelişen ve değişen aile tipi, aile üyeleri arasındaki uyumluluğu ve birlikteliği sağlamakta zorlanmaktadır.

7. Nazlı Eray, bu kez bir romanla çıkıyor okurun karşısına: *Pasifik Günleri*. Yirmi gün sürmüş bu romanın yazılması. Bunun tarih düşülerek özellikle belirtilmesine bakılırsa üzerinde düşünmemiz isteniyor besbelli. Doğrusu, küçük oylumlu bile olsa bir romanın yazılması için çok, kısa bir süre yirmi gün. Eray'ın yazma işinden çok imgeleme olayına, emekten çok ilhama ağırlık veren bir yazar olduğunu hem öykülerinden biliyoruz hem de çeşitli vesilelerle kendisi dile getiriyor bunu. 24 Eylül 1981 tarihli kendisiyle yapılan bir konuşmada "Öykü beynimde oluşunca bir nehir gibi büyük bir uğultuyla akıyor. Bir çırpıda dikte ederek yazıyorum hikâye ve romanlarımı. Yarım bırakıp ertesi gün yeniden başladığım bir hikâyemi hiç anımsamıyorum. Beynimde oluşur hikâye, birden patlar, sonra susar ve kâğıda girer." diyor.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yapıtlarını daha çok, esin üzerine ve kısa sürede oluşturduğu

B) Sanatsal görüşlerini açıklamaktan çekinmediği

C) Romanlarını, hikâyelerine göre daha uzun sürede kaleme aldığı

D) Başladığı bir işi kesinlikle yarım bırakmadığı

E) Yapıtlarının oluşum sürecinde okurlarını kesinlikle dikkate almadığı

8. Biyoteknoloji firmaları ve tohum üreticileri, tüm dünyada çiftçilere, tarımsal verimi artırma vaadiyle; zararlı ot ve böcekleri öldüren GDO'lu tohumlar satıyorlar. Daha çok verim elde edeceklerini ve kârlarını katlayacaklarını söylüyorlar. Halbuki GDO'lar, her ne kadar böcek ve yaban otlarını öldüren genlere sahip olsalar da bu böcek ve otlar, bir süre sonra bitkinin salgıladığı zehre karşı direnç oluşturarak daha çok böcek zehri ve yabani ot zehri kullanılmasını gerektiriyor. Tarımsal ilaçlama yapmamak için genleri değiştirilen bu bitkiler, günden güne aslında daha çok ilaçlanmaya ihtiyaç duymaktadır.

Bu parçadan aşağıda verilenlerin hangisi çıkarılabilir?

A) GDO'lar, tohumlara zarar vermemektedir.

B) GDO'lar, bitkinin yapısını bozarak insan sağlığını tehdit etmektedir.

C) GDO'lu ilaçlar, tarımda verimi artırmaktadır.

D) Tarımsal üretimin artması için GDO'lu ilaçlardan uzak durmak gerekmektedir.

E) GDO'lar, bitkilere zarar veren zehirler üzerinde etkinliğini yitirmektedir.

1-D 2-E 3-E 4-B 5-C 6-D 7-A 8-E

ÖZDEBİR YAYINLARI

1. Dünyanın Çin Seddi'nden sonra en uzun surları Diyarbakır'da bulunuyor. Ülkemizdeki Hevsel Bahçeleri'yle birlikte UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan surların Helenistik Dönem'de bugünkü sınırlarına ulaştığı düşünülüyor. Uzunluğu 6 kilometreye yaklaşan surları bir sanat eseri kılan unsurlar ise Artuklu ve Eyyubi egemenliği sırasında eklenen burç, kraliyet sembolleri ve yazı sanatının örnekleridir. Yukarıdan bakıldığında kenti âdeta bir kalkan balığı şeklinde sarmalayan surların beş çıkış kapısı ve 16 burcu var.

Bu parçadan Diyarbakır surlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Helenistik Dönem'de yapılmaya başlanmıştır.

B) Türkiye'den UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren tek yapı değildir.

C) Estetik yönden Çin Seddi'nden daha üstündür.

D) Çin Seddi'nden daha önce inşa edilmiştir.

E) Günümüzde turizm açısından eski önemini yitirmiştir.

Daha çok cümle düzeyinde karşımıza çıkan "kesin olarak çıkarılabilir/çıkarılamaz" biçimindeki sorularda cümlenin anlamsal sınırını doğru belirlemek ve kişisellikten uzak, nesnel bilgileri tespit etmek çok önemlidir. Bunun için cümlelerde "ilk, en, daha, başta, sonda, çok" gibi sözlere dikkat edilmelidir.

2. Yönetim, hem sanatsal hem bilimsel hem de evrensel bir süreçtir. Farklı boyutlar içermesi, bu kavramın farklı şekillerde algılanıp ne olduğunun ortaya konmasına engel olmaktadır. Yönetim denildiği zaman bazen bir süreç, bazen bu süreci oluşturan kişi veya gruplar, bazen de belirli bir bilgi topluluğu ile bunun karar verme ve liderlik sürecinde kullanılması anlaşılmaktadır. Yönetim faaliyeti de insanın var olması ile birlikte ortaya çıkan bir olgudur. İki insanın ortak bir amaç etrafında çalışmalarını organize etmesi bile "yönetim" kavramıyla bağlantılıdır.

Bu parçadan "yönetim" **kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?**

A) Bireysel başarıların arka planında yer aldığı

B) Deneyim kazanılmadan üstlenilmemesi gerektiği

C) Çok yönlü olmasının, tek bir tanımının yapılmasını zorlaştırdığı

D) Paylaşımcı bir çalışmayı gerektirdiği

E) Sonuca ulaşmada öneminin gittikçe daha iyi anlaşıldığı

3. Ünlü yazar her romanında olduğu gibi bu romanında da sırtını modernizme dayamış. Ancak zihnini kullanmayan, kolaya alışmış okurlar, eser için hemen "anlaşılmaz" yaftasını yapıştırmakta gecikmemiş. Oysaki roman modern romanın gerektirdiği gibi derin ve gizemli bir anlamın peşinde koşuyor. Toplumu analiz ederek modern tekniklerle, oyunlarla ve bilmecelerle bezeyerek yetkin bir yapıt ortaya koyuyor. Bu eser ısrarla gerçek sanatı ve edebiyatı kötüleyip niteliksiz, basit, derine inememiş ucuz romanlardan hoşlanan okurlara hitap etmiyor hâliyle.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Estetik beğenileri gelişmemiş kişilerin yetkin bir yapıt hakkında haksız eleştirilerde bulunmasından

B) Okurların bütün sanat eserlerine aynı değerlendirme ölçütleriyle yaklaşmalarından

C) Yazarın düşünce dünyasına uzak kişilerin yazarın eseriyle ilgili ön yargılar taşımalarından

D) Derinliği olmayan popüler eserlerin nitelikli sanat yapıtlarını gölgelemesinden

E) Bir edebî eserin bütün okur kitlelerine seslenmesinin beklenmesinden

4. Çeviri ya çok iyi olmalıdır ya da hiç olmamalıdır. Çevirmen, eserin sanatçısı gibi yazınsal bir zevke sahip olmalı, metnin arkasında yatan anlam katmanlarını duyumsayarak çevirisini yapmalıdır. Bir şiiri bazen çevirisinden okuyunca içi boşalmış bir giysi yığınıyla karşılaşmışım gibi hissediyorum. İçinden duygu gitmiş. Uyaklar, ses örgüsü gitmiş. Anlam, şiirin ses örgüsüyle, şairin sesinin tınısıyla bir bütündür. Sesle anlam birbirinden ayrılmaz. Şiir canlı bir organizmadır. Çevirmen onu iyi kavramak zorundadır. Sonra da kendi dilinde onun karşılığını inşa etmeye çalışmalıdır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi anlatılmak istenmektedir?

A) Yazınsal değer taşıyan şiirlerin çevrilmesi gerektiği

B) Şiir çevirisinin sözcüklerin bire bir anlamını vermekten ibaret görülmemesi gerektiği

C) Çevirmenin, şiirin anlamını verebilmek için kimi değişiklikler yapmasının normal olduğu

D) Çetin bir uğraş olduğundan ancak bu konuda istekli kişilerin çeviri yapması gerektiği

E) İnsanlarda şiir okuma zevkinin ancak yetkin şiir çevirileriyle sağlanabileceği

ÖZDEBİR YAYINLARI

5. Yaşadığı toplumdaki sorunlara korkusuzca parmak basan yazar, bunları anlatırken kendi toplumuna ait olmaktan çıkarıp her insanın parçası hâline getirebiliyor. Ondaki başka milletlerin damarına girebilme gücü başka hiçbir yazarda yok. Bir Shakespeare, bir Cervantes, bir Schiller'de onda bulduğumu bulamıyorum. Bu yüzden bu kadar farklı milletten okuru etkileyebiliyor, diye düşünüyorum.

Bu parçada sözü edilen yazarın farklı ulusların okurlarına ulaşmasını sağlayan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatsal yetkinliğini yeterli görmeyip geliştirme çabasında olması

B) Toplumun içinde yaşayan bir yazar olduğunu her an hissederek yazması

C) Toplumsal duyarlılığı en üst seviyede eserlerine yansıtması

D) Yapıtlarına evrensellik kazandıran sanatsal güce sahip olması

E) Başka milletlerin kültür ve yaşamlarını iyi tanıması

6. Bütün yazma hevesleri ve girişimleri heyecan verici olmakla birlikte yoğun bir kuşkuyla başlar. Bu, ne yaptığı, yaptığının bir anlamı olup olmadığı kuşkusudur. Yazmak bireysel bir eylem olmakla birlikte, başka gözlere ve görüşlere sunulamayan her çalışma bize –güzel de gelse– kesinlik kazanmamış görünür. Bu anlamda bir yazarın kendisi için yazdığını söylemesi bencilce bir savunmadır. Çünkü yazmak öncelikle bölüşme arzusudur. Yaratacağı etkiyi görmeden yazdıklarımıza inanamaz, çoğu kez umutsuz kalırız. Yazma çabası ancak başkalarıyla iletişim yoluyla anlam kazanır.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazmanın çaba gerektiren zorlu bir süreç olduğu

B) Başarılı olmak isteyen bir yazarın, okurun beklentisini göz ardı etmemesi gerektiği

C) Okurların ve yazarların yapıtlara bakış açılarının farklı olduğu

D) Yazarın, okurla sağlıklı bir etkileşim kurması gerektiği

E) Okurla buluşmayan bir metnin yazar açısından hiçbir anlam ifade etmediği

7. Edebî bir metin kaleme almış hemen herkese sorulmuştur yazdıklarının kurgu mu, gerçek mi olduğu. Aslında sorulmak istenen şudur: "Yazdıklarınızın ne kadarı gerçek değil?" Edebiyatçı bu soruyu, "Yazdıklarımın hiçbir alakası yok benimle, hepsini hayal ettim." bile dese "Hadi, hadi, kandırma bizi!" diyen bakışlardan, sırıtışlardan kurtulamaz. Hayal gücüne duyulan güvensizlik midir bu yaklaşımın ardındaki yoksa insanların esas ve tek derdinin kendi başlarına gelenler olduğuna dair kırılması hayli zor bir inanç mıdır? Bilemiyorum ama bildiğim şey, değişmeyen bir yargıyla karşı karşıyayız.

Bu parçada yazarın sözünü ettiği "değişmeyen yargı" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yazarlar, kurgusal anlatım içinde kendi yaşamlarını ön plana çıkarmak ister.

B) Yazarların söyledikleriyle yaptıkları arasında çelişkiler bulunabilir.

C) Yazarlarda geniş bir hayal gücü olduğu pek doğru değildir.

D) Yazarlar, okurun beklentilerini dikkate almadan eser vermektedir.

E) Yazarlar, hep kendi yaşamlarından beslenerek yazarlar.

8. Müziğin insan beynine etkisini inceleyen bir araştırmaya katılan 60 kişi, öncelikle zihinsel ve davranışsal özelliklerini değerlendirebilecekleri 40 soruluk bir testi cevaplandırdı. Ardından gruplara ayrılarak sırasıyla bir konsere gitti, yoga derslerine katıldı ve köpeklerini gezdirdi. Etkinlikler sonrasında uygulanan test sonucunda katılımcıların mutluluk değerleri yeniden ölçüldü. Araştırmadaki katılımcıların 20 dakika yoga yaptıklarında mutluluk oranları yüzde 10 artarken 20 dakika müzik dinlediklerinde bu oranın yüzde 21'e çıktığı görüldü. Yürüyüşe çıkanlarda ise mutluluğu yakalama oranı yüzde 7'lerde kaldı.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müzik etkinliklerine katılmak insanın psikolojik olarak rahatlaması için en etkili yoldur.

B) İnsanlar müzik dinlerken hareket de edebildikleri için kendilerini daha iyi hissetmektedir.

C) Değişik spor egzersizleri yaparken müzik dinlemek insanları daha mutlu kılmaktadır.

D) İnsanlar değişik etkenlerle mutlu olabilmektedir.

E) Yürüyüşe çıkan kişiler, diğer aktivitelere göre daha fazla yoruldukları için mutlu olamamaktadır.

1-B 2-C 3-A 4-B 5-D 6-E 7-E 8-D

ÖZDEBİR YAYINLARI